

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
ЕКОНОМІЧНИЙ НАУКОВИЙ ПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ ТА СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

10 листопада 2022 року

Одеса – 2022

УДК 657 (075.8): 339.486.4
JEL Classification: G3, M1, O1

Сучасні управлінські та соціально-економічні аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання в умовах трансформації публічного управління: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (10 листопада 2022 року). — Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2022. — 214 с.

Редакційна колегія:

д.е.н., проф. Філіппова С.В., д.е.н., проф. Балан О.С., д.е.н., д.е.н. проф. Липинська О.А., д.е.н. проф. Буркинський Б. В., д.н.держ.упр., проф. Ворона П.В., директор Георгієв Райчо, д.е.н., проф. Гусаріна Н.В., д.е.н., проф. Добрянська Н.А., д.н. держ.упр., проф. Корецький М.Х., к.н. держ. упр., д.е.н., доцент, проф. Кулінська А.В., д.е.н., проф. Лебедева В.В., проф. Марсела Слюсарчук, д.е.н., проф. Ніколюк О.В., доктор хабіл. ек. наук, проф. Пармаклі Д.М., д.е.н., проф. Подольчак Н.Ю., проф. Стефан Пурічі, д.е.н., проф. Ткач К.І., проф. Шенк Райнер, к.е.н. ст.викл. Граціотова Г.О., к.е.н., доцент Свірідова С.С., к.пед.н., доцент Шепель М.Є.

У збірнику представлено роботи науковців, фахівців-практиків, аспірантів, студентів, у яких висловлено результати теоретико-аналітичних досліджень та практичні пропозиції з питань сучасних управлінських та соціально-економічних аспектів розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання в умовах трансформації публічного управління.

Тези надано в авторській редакції. За виклад, зміст, достовірність та якість наданих матеріалів відповідають автори.

Призначений для фахівців, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти.

СЕКЦІЯ 6
СТАЛІЙ РОЗВИТОК ВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ, ЕКОЛОГІЧНИХ ТА
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

<i>Бершадська О.А., Бровкова О.Г.</i> Управління фінансовими ризиками на українських підприємствах	193
<i>Бурмака Л.О.</i> Ринок морських контейнерних перевезень в умовах фінансово-економічних викликів	195
<i>Грущенко В.І.</i> Розробка нового товару як елемент забезпечення сталого розвитку виробництва фармацевтичної галузі	197
<i>Дмитришин М.В.</i> Чому українським громадам потрібно впроваджувати механізми циркулярної економіки?»	200
<i>Лебедєва В.В., Данилюк Л.В.</i> Медична послуга в комплексі маркетингу закладу охорони здоров'я як фундамент формування конкурентних стратегій в умовах децентралізації	202
<i>Лебедєва В.В., Добрянський Р.А.</i> Фактори розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Європі	205
<i>Меркулов М.М., Бершадська О.А.</i> Умови ефективного використання інтелектуальної власності у високотехнічному виробництві	208
<i>Шевченко А.А., Сімецькі А.Ф.</i> Цілі сталого розвитку як шлях протидії екологічним проблемам у навколишньому середовищі	210
<i>Шпирько В.С., Ігнатенко І.В.</i> Органічне виробництво: перспективи імплементації норм ЄС у національне законодавство	212

ЄВРОПІ

*Лебедєва В.В., д.е.н., професор
Національний університет «Одеська політехніка»,
м. Одеса*

*Добрянський Р.А., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Одеський національний технологічний університет,
м. Одеса*

В статуті Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) здоров'я визначено як «стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороби і фізичних дефектів». В англомовній літературі для визначення спрямування туризму, орієнтованого на покращення здоров'я, існує термін «health-related tourism». Крім нього, як у вітчизняній, так і в зарубіжній науковій літературі, нормативно-правових актах, діловій практиці використовується достатньо велика кількість термінів для визначення видів діяльності, що охоплюються цим поняттям. Серед них як широко поширені, наприклад, оздоровчий туризм, лікувальний туризм, санаторно-курортний туризм, так і відносно нові, та часом екзотичні: холістичний туризм, медичний туризм, велнес-туризм, спа-туризм. При цьому формальні визначення вищеперерахованих феноменів часто неоднозначні, а інколи навіть суперечливі [1].

Згідно зі слів Мальської Марти, для загальної назви описуваного напрямку туристичної діяльності найбільш релевантним є термін «лікувально-оздоровчий туризм». Такий вибір пояснюється тим, що цей термін включає максимально широкий спектр понять, що мають відношення до діяльності, пов'язаної з наданням і споживанням послуг щодо покращення і збереження здоров'я. При цьому такі послуги надаються поза межами звичного середовища індивіда. Важливо, що в даному контексті в якості туристів розглядаються як особи з різними захворюваннями, так і клінічно здорові люди. Лікувально-оздоровчий туризм як окремий вид туризму виділяється в Законі України «Про туризм», але, на жаль, визначення цього виду в законі не наведено. Олександр Володимирович Бабкін визначає лікувально-оздоровчий туризм як діяльність, що характеризується переміщенням резидентів і нерезидентів в межах чи за межі державних кордонів на термін не менше двадцяти годин і не більше шести місяців в оздоровчих цілях, цілях профілактики різноманітних захворювань організму людини.

Домінанта цього напрямку туризму синтезує два поняття, пов'язані зі здоров'ям: лікування та оздоровлення. Лікування – це комплекс заходів, спрямованих на полегшення, усунення симптомів та проявів діагностованих порушень життєдіяльності, нормалізацію порушених процесів життєдіяльності. Оздоровлення – це комплекс впливів на організм з ціллю покращення самопочуття і зміцнення здоров'я, що виходять за рамки лікування [1].

В залежності від того, що є основним фактором в оздоровчо-лікувальному туризмі, розділяють такі підвиди:

– оздоровчий туризм, основною ціллю якого є покращення і забезпечення стану здоров'я шляхом немедичних впливів на організм (наприклад, масаж, фітнес, йога, здорове харчування, спа-послуги). Споживачами послуг оздоровчого туризму можуть бути клінічно здорові особи;

– лікувальний туризм, коли основною метою поїздки є лікування захворювань та інших проблем організму.

Лікувальний туризм в свою чергу поділяється на наступні види:

– санаторно-курортний туризм, який передбачає лікування в санаторіях з застосуванням медичних не хірургічних чи мало інвазійних хірургічних процедур;

– медичний (клінічний) туризм, передбачає отримання медичних послуг, що надаються поза межами звичного середовища пацієнта в спеціалізованих лікувальних закладах (лікарнях, госпіталях, клініках, медичних центрах). Характерною особливістю медичного туризму є існування одної чи кількох взаємопов'язаних медичних маніпуляцій, спрямованих на лікування конкретного захворювання, що є первинною ціллю всього туру. Медичний туризм дозволяє поєднувати процедури, спрямовані на покращення фізичного здоров'я з відпочинком. Головною ціллю такого поєднання є найповніша реабілітація організму після медичних процедур.

90% громадян Євросоюзу отримують лікування в своїх країнах, проте 53% схильні до використання медичних послуг інших країн. Щороку чисельність медичних туристів у Європі зростає завдяки факторам (табл.1).

Кількість американських медичних туристів зросла до 300000 в 2007 році – це стало найвищим показником за всю історію медичного туризму. У 2014 році за оцінками ця цифра склала 1,25 мільйона чоловік, так як пацієнту продовжують пакувати валізи і купувати квитки в країни медичного туризму для підтяжок обличчя, коронарного шунтування або лікування безпліддя [3].

Таблиця 1 – Фактори розвитку лікувально - оздоровчого туризму у Європі [2]

Фактори	Характеристика впливу
Мода на здоров'я та переміщення потреби у здоров'ї до сфери споживчих пріоритетів	Сьогодні «системи охорони здоров'я є відображенням глобалізованої споживчої культури». Людей у всьому світі хвилює здоров'я як невід'ємна частина буття. Здоров'я назвали найважливішою особистою проблемою (після фінансових труднощів) 48% українців і поляків, 41% німців, 40% італійців, 35 % шведів.
Стирання відмінностей у рівні розвитку національних систем охорони здоров'я	За «Euro Health Consumer Index» найкращою у Європі є охорона здоров'я Нідерландів. Друге та третє місця обіймають Данія та Ісландія. Серед країн, рейтинг яких з 2008 року підвищився на 5 і більше щаблів – Болгарія, Румунія, Литва, Словаччина, Греція, Угорщина, Естонія. Отже, зникають відмінності у якості медичних послуг між Західною і Східною Європою, однак при збереженні в останній помірних цін.
Накопичений досвід медичної практики та науки у Європі	Університетські клініки в Європі відомі як осередки медичної науки понад два століття. Виробники медичної техніки і фармацевтичні компанії Європи належать до провідних у світі і створюють сприятливе середовище для інновацій. Актуальними напрямками європейської медицини є лікування онкологічних хвороб методом кріохірургії, радіаційна онкологія, трансплантація, клітинна терапія, лазерна косметологія та дерматологія, штучне запліднення, лапароскопічні операції, а також добре розвинена діагностика.
Комерціалізація охорони здоров'я та територіальна диференціація цін	У Доповіді ВООЗ у 2008 році зазначається, що «система охорони здоров'я світу рухається в сторону нерегульованої комерціалізації». Водночас ціни на лікування по країнах дуже відрізняються.
Фінансово-економічна криза	Хоча «медичний туризм не має імунітету від рецесії», проте криза заклала стимули для розвитку у перспективі. В умовах економічного спаду кожен уряд опинився перед необхідністю

	скорочення державних видатків, у тому числі і на медичне обслуговування. У той же час, погіршення здоров'я населення вимагає більше зусиль медичної служби та чинитиме тиск на бюджет. Тому багато пацієнтів будуть розглядати лікування за кордоном як цілком реальний варіант.
Політика Європарламенту у сфері охорони здоров'я	Законодавство країн ЄС стимулює переміщення через кордон медичних послуг, медпрацівників, взаємне визнання сертифікатів та кваліфікаційних стандартів.
Інформаційно-інноваційні процеси	Вже інвестовано 23 мільйонів євро в електронні технології охорони здоров'я у Євросоюз, щоб зробити можливим між державами-членами Євросоюзу обмін у електронній формі інформацією про пацієнтів та отримане ними лікування.
Демографічна структура населення Європи	2010-2020 роки – це період, коли представники найбільш численного покоління «бебі-буму» 1946-1964 років перейдуть у старші вікові групи. На сьогодні під сумнівом залишається здатність існуючих систем охорони здоров'я Європи піклуватися про зростаючі потреби старіючого населення.

На сьогоднішній день у світі вже сформувався глобальний ринок медичних послуг зі своєю специфічною структурою – медичним менеджментом, органами акредитації, агентствами медичного туризму, туроператорами, юристами, що спеціалізуються в цій сфері тощо. Його розширенню сприяє нещодавно створена Всесвітня асоціація медичного туризму у складі 38-ми країн, куди входить і Україна. З кожним роком лікувально - оздоровчий туризм в світі набирає обертів, все більше країн розвиває на своїх теренах послуги даного туризму, традиційними лідерами серед яких вважаються європейські країни [4, 5].

Список використаних джерел:

1. Мальська М.П. Медичний туризм: теорія і практика : навч. посіб. / М.П. Мальська, О. Ю. Бордун –К.: «Центр учбової літератури», 2018. – 128 с
2. Малімон В.В. / Фактори розвитку регіонального ринку медичного туризму в розвинених країнах світу /В.В.Малімон, І.М. Вахович // Фінансовий простір: Міжнародний науково-практичний журнал. – Випуск № 3 (7). – Черкаси. – 2012. – С. 38–46
3. Офіційний сайт медичної компанії «Health Travel» туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://healthtravel.pro/>
4. Гунченко О.О. Географія медичного туризму в країнах Європи/ О.О. Гунченко // Географія рекреації та туризму: теоретичні та прикладні питання. - 2014. - № 30.
5. Добрянська Н. А. «Зелений» туризм як стратегічний напрям соціально-економічного розвитку регіонів України / Н. А. Добрянська, В. В. Попович // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2018. – № 3 (37). – С. 20-28. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No3/20.pdf>.